

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 37 คน ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอาศัยในตำบลหัวไผ่หมู่ที่ 1, 3, 5 และตำบลมหาสาร หมู่ที่ 1, 3 จำนวน 95 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 132 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บริบทของเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสภาพการณ์ของโรคไข้เลือดออก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์ แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ บริบทของเทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสภาพการณ์ของโรคไข้เลือดออก ได้จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร แผนพัฒนา และการสอบถามจากผู้มีส่วนรับผิดชอบในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร

1. บริบทของเทศบาลตำบลมหาสาร

1.1 ประวัติความเป็นมา

เทศบาลตำบลมหาสาร ตำบลหัวไผ่ อำเภอมหาสาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เดิมกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศจัดตั้งเป็น “สุขาภิบาลมหาสาร” และต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลง

ฐานะ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 9 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 มีผลให้สุขาภิบาลมหาราช ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลมหาราช ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542

เมื่อกล่าวถึงที่มาของชื่อตำบลหัวไผ่นั้น ในสมัยก่อนบริเวณนี้มีต้นกอไผ่ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อมีคนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ได้ทำการตัดต้นกอไผ่นั้นออก ทำให้เหลือตอของกอไผ่เป็นจำนวนมาก ต่อมาคนรุ่นหลังได้เห็นตอกอไผ่ หรือเหง้าโผล่ขึ้นมาจากดินเป็นจำนวนมาก และได้เรียกตอกอไผ่หรือเหง้าของกอไผ่ว่า หัวไผ่ และเรียกกันจนทุกวันนี้ ในปัจจุบันมีกอไผ่อยู่ให้เห็นบ้างในบริเวณริมคลองบางแก้ว และริมแม่น้ำลพบุรี ส่วนอำเภอมหาราช เดิมเรียกว่า แขวงนครใหญ่ ต่อมาปี พ.ศ. 2457 ได้มีประกาศใช้ พระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ขึ้น จึงได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากรูปแบบ แขวง มาเป็น อำเภอ เรียก อำเภอ นครใหญ่ ต่อมาเมื่อมีประกาศของกระทรวงมหาดไทย ให้เปลี่ยนชื่ออำเภอให้สอดคล้องกับตำบลที่อยู่ในท้องที่อำเภอ ดังนั้น อำเภอ นครใหญ่ จึงได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น อำเภอ มหาราช จนถึงปัจจุบัน

1.2 ที่ตั้งอาณาเขต และเขตการปกครอง

เทศบาลตำบลมหาราช ตั้งอยู่ที่ตำบลหัวไผ่ อำเภอ มหาราช มีพื้นที่ 13.52 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,450 ไร่ มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลมหาราช จำนวน 10 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 - หมู่ที่ 6 ตำบลหัวไผ่ และหมู่ที่ 1 - หมู่ที่ 4 ตำบลมหาราช ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 24 กิโลเมตร อยู่บริเวณริมถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 347 สาย บางปะหัน-ลพบุรี โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลน้ำเต้า ตำบลบ้านขวาง อำเภอ มหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหันสัง ตำบลทางกลาง อำเภอ บางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลกะทู้ ตำบลน้ำเต้า อำเภอ มหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านใหม่ ตำบลท่าตอ อำเภอ มหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ

เทศบาลตำบลมหาราช มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มและทุ่งนา ไม่มีภูเขา ในอดีตเป็นศูนย์กลางการค้าขายเพราะมีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่าน เหมาะแก่การสัญจร มีลักษณะเป็นชุมชนที่มีการคมนาคมทางน้ำเหมาะกับการประกอบอาชีพค้าขาย จากลักษณะของสภาพพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ราบลุ่ม เป็นชุมชนของสายน้ำมีข้อจำกัดทางการขยายตัว ชุมชนในบริเวณนี้เป็นเพียงชุมชนเพื่อการพักอาศัยสำหรับบริเวณวัดปากคลองตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 ตำบลหัวไผ่ เป็นบริเวณที่บรรจบกันของแม่น้ำลพบุรีกับคลองบางแก้ว จึงเป็นชุมชนตลาดน้ำอีกแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ หนองยายเมือง หนองจิ้งก หนองแขวน หนองรี และหนองตะพาน และยังมีโครงการชลประทาน

ที่ส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกในเขตอำเภอหาราช ได้แก่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช โครงการโคกกระเทียมและโครงการเริงราง ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนี้ ในฤดูน้ำหลากปริมาณน้ำมีระดับสูงและท่วมขัง ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากน้ำได้พัดพาตะกอนมาด้วย จึงเหมาะแก่การเกษตรกรรม การทำไร่นา ในช่วงหน้าฝน และปลูกพืชไร่ในหน้าแล้ง

เทศบาลตำบลมหาราช อยู่ในเขตรมสุ่มพัดผ่าน มีลักษณะภูมิอากาศเป็น 3 ฤดู มีฝนตกชุกในฤดูฝน ในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด โดยรวมแล้วจะเป็นสภาพอากาศร้อนชื้น โดยเฉพาะฤดูแล้งอากาศค่อนข้างร้อน

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลมหาราช ณ เดือนธันวาคม 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,385 คน ความหนาแน่นของประชากร 250 คน / ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรในเขตเทศบาลตำบลมหาราช ต่อเนื้อที่ยังไม่หนาแน่นเพราะลักษณะของการตั้งพื้นฐานชุมชนของประชากรยังเป็นลักษณะหมู่บ้านชนบทเป็นกลุ่มบ้าน รวมตัวกันอยู่หมู่บ้าน และพื้นที่ใช้ในการทำการเกษตรอยู่ดีดก

1.4 สภาพทางโครงสร้างพื้นฐาน

เทศบาลตำบลมหาราช มีถนนเส้นทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน สายบางปะหัน-ลพบุรี ผ่านทางเส้นทางหลักซึ่งเป็นถนนของทางหลวงแผ่นดิน 347 สายบางปะหัน-ลพบุรี ผ่านพื้นที่เทศบาลตำบลมหาราช มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน สดส่วน ร้อยต่อร้อย ประชากรในเขตเทศบาลได้รับความสะดวกในเรื่องไฟฟ้าและแสงสว่างอยู่ในเกณฑ์ดี มีการดำเนินการกิจการประปาโดยการบริหารจัดการเองเป็นระบบประปาบาดาล ส่งจ่ายให้ประชาชนในเขตเทศบาลโดยไม่ผ่านกระบวนการผลิต มีผู้ใช้น้ำประมาณ 1,000 ราย มีโทรศัพท์สาธารณะ 9 แห่ง และในเขตเทศบาลมีโทรศัพท์ใช้ ร้อยละ 60 ของพื้นที่ในเขตเทศบาล

1.5 สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพการเกษตร ได้แก่การทำนา ทำสวน ทำไร่ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญได้แก่ ข้าว มะม่วง กล้าย ขนุน ละมุด ข้าวโพด ชมพู่ ค้าขายและรับจ้าง รายได้ของประชากรอยู่ในเกณฑ์ไม่ดก ด้านประกอบอุตสาหกรรมเป็นเพียงสถานประกอบการเล็ก ๆ สภาพความเป็นอยู่ของประชากรในเขตเทศบาลตำบลมหาราช จะเป็นประชากรในวัยผู้สูงอายุ ส่วนประชากรในวัยแรงงานส่วนใหญ่จะไปทำงานที่อื่น ระดับการศึกษาของประชาชนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยปานกลางเมื่อเทียบกับเกณฑ์ทั่วไป มีโรงเรียนในเขตเทศบาล ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนวัดปากคลอง (ประชามหาราช) โรงเรียนวัดอุโลม โรงเรียนมหาราช “ประชานิมิตร” และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหาราช ประชากรส่วนใหญ่ นับถือ

ศาสนาพุทธ มีวัด 5 แห่ง คือ วัดวัง วัดอุโลม วัดไชย วัดโบสถ์ และวัดปากคลอง เทศบาลตำบลมหาราช ให้ความสำคัญกับการสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จึงมีการจัดงานประเพณีที่สำคัญทุกปี เพื่อให้ราษฎรในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียงได้เห็นความสำคัญของประเพณีอันดีงามของไทยและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบสานประเพณีอันดีงามนี้ให้คงอยู่สืบไป

1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

เทศบาลตำบลมหาราช มีคณะผู้บริหาร และสภาเทศบาล รวม 17 คน อัตรากำลังของเทศบาลตำบลมหาราช ประกอบด้วยพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างรวมจำนวน 90 คน

การบริหาร ของเทศบาลตำบลมหาราช ประกอบด้วย สำนักปลัดเทศบาล กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองช่าง กองคลัง กองการประปา และกองการศึกษา

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลมหาราช เทศบาลตำบลมหาราช มีวิสัยทัศน์ คือ สิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษ คุณภาพชีวิตดีถ้วนหน้า การศึกษาได้มาตรฐาน สืบสานประเพณี

พันธกิจ ของเทศบาลตำบลมหาราช ประกอบด้วย

1. จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นการกำจัดขยะมูลฝอยและปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดให้มีตลาดการค้าเพื่อใช้เป็นศูนย์กลางการค้า
2. พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน
3. มีระบบเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกับ อบต.และอำเภอข้างเคียง
4. สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง
5. ป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด
6. สร้างจิตสำนึกและการตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด
7. ป้องกันและส่งเสริมสุขอนามัยของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น
8. จัดให้มีสวัสดิการและนันทนาการในชุมชน
9. จัดสรรงบประมาณส่งเสริมด้านการศึกษา ควบคู่ไปกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีคุณภาพที่ดี และยั่งยืน
10. บำบัดฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลมหาราช ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา ขึ้นทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการด้านการเมืองการบริหาร

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนและพาณิชย์กรรม
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

1.7 อำนาจหน้าที่ของฝ่ายส่งเสริมสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาสาร

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการควบคุม กำกับดูแลและอำนวยความสะดวก การดำเนินงานของกลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มงานป้องกันและควบคุมโรค กลุ่มงานสุขภาพจิต และกลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจัดแบ่งกลุ่มงานบริหารจัดการภายในฝ่าย ดังนี้

1.7.1 กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุน ทางด้านวิชาการ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย กำหนดมาตรฐานและแผนการดำเนินงาน ควบคุม กำกับเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การสาธารณสุขมูลฐาน ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ ของกลุ่มงานและปฏิบัติงานอื่นใดตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่ม งานดังนี้

1.7.1.1 งานส่งเสริมสุขภาพตามกลุ่มวัย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน และดำเนินการด้านส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ได้แก่ แม่และเด็ก วัยเรียนและเยาวชน วัยทำงาน วัย ผู้สูงอายุ รวมถึงการ โภชนาการ การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ อนามัยชุมชน การ วางแผนครอบครัว สุขศึกษาและปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.1.2 งานสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ วางแผนพัฒนารูปแบบและดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน รวมถึงพัฒนาศักยภาพ นิเทศ ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรภาคเอกชน และประชาชนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทย ยาแผนไทยและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.2 กลุ่มงานป้องกันและควบคุมโรค มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและ ควบคุมโรคติดต่อและไม่ติดต่อ การสนับสนุนด้านวิชาการ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย กำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน ควบคุม กำกับเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ การป้องกันและการบำบัดการติดยาและสารเสพติด

ให้บรรลุเป้าประสงค์ของกลุ่มงานและปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.7.2.1 งานป้องกันโรคและควบคุมโรคติดต่อ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน คั่นคว้าวิจัย การให้บริการ การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ การเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา เช่น โรคติดเชื้อ โรคติดต่อ ระบบทางเดินอาหารและน้ำ โรคติดต่อทางเดินหายใจ โรคติดต่อระบบประสาท โรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน โรคติดต่อที่นำโดยแมลง โรคที่ติดต่อจากสัตว์สู่คน ฯลฯ การชันสูตรสาธารณสุข การควบคุมสัตว์พาหะนำโรคและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.2.2 งานป้องกันโรคและควบคุมโรคไม่ติดต่อ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน คั่นคว้า วิจัย การให้บริการ การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ การเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา เช่น โรคไร้เชื้อ โรคระบบหลอดเลือดและหัวใจ โรคระบบทางเดินอาหารและน้ำ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบทางเดินปัสสาวะ โรคที่เกิดจากกรรมพันธุ์ โรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ โรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม การบาดเจ็บ อุบัติเหตุ อุบัติภัย ฯลฯ การชันสูตรสาธารณสุข และงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.2.3 งานป้องกันและบำบัดการติดสารเสพติด มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน คั่นคว้า วิจัย การให้บริการ การจัดทำโครงการด้านการป้องกันและบำบัดการติดสารเสพติดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่น การบำบัด การรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งฝึกอาชีพแก่ผู้ติดยาและสารเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาแล้ว การให้ความรู้เรื่องยาและสารเสพติดในชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.3 กลุ่มงานสุขาภิบาล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสุขาภิบาล สนับสนุนทางด้านวิชาการ โดยการศึกษา คั่นคว้า วิจัย กำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ควบคุมกำกับ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสุขาภิบาลสถานประกอบการ การสุขาภิบาลชุมชนเมืองและเหตุรำคาญ การคุ้มครองผู้บริโภคและปฏิบัติงานอื่นใดตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.7.3.1 งานสุขาภิบาลสถานประกอบการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนจัดทำ แผนปฏิบัติการ ด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ในสถานประกอบการจำหน่ายอาหาร ร้านอาหาร หาบเร่ แผงลอย ตลาดสด แหล่งผลิตภัณฑอาหารและสถานบริการ การติดตาม

ตรวจสอบและควบคุมการอนุญาตในสถานที่จำหน่าย สะสมอาหารและเครื่องดื่ม การพัฒนาและปรับปรุงยกระดับมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหารในสถานประกอบการร้านจำหน่ายอาหาร หาบเร่-แผงลอย ตลาดสด ร้านอาหารในโรงเรียน งานฝึกอบรมและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานสุขาภิบาลอาหารและน้ำ งานฝึกอบรมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสุขาภิบาล การจัดทำพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานสุขาภิบาลประกอบการค้าและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.3.2 งานสุขาภิบาลชุมชนเมืองและเหตุน้ำท่วม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การจัดทำแผน การตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ยกระดับมาตรฐานด้านสุขาภิบาลทั่วไป สำหรับสถานบริการ โรงงาน ชุมชนและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การติดตาม ตรวจสอบ และควบคุม การอนุญาตกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ งานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ การวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ด้านสุสานและฌาปนสถาน การรับรู้เรื่องราวร้องทุกข์และติดตาม ตรวจสอบและแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญ การวางแผน การควบคุม ป้องกันการร้องทุกข์เกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญ การรายงานและประเมินผลและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.3.3 งานคุ้มครองผู้บริโภค มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การจัดทำแผนปฏิบัติการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านน้ำ ยารักษาโรคและเครื่องสำอาง การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน องค์กร มีความตระหนักในการบริโภค น้ำ อาหาร การใช้ยารักษาโรค และเครื่องสำอางที่ปลอดภัย การคุ้มครองและปกป้องสิทธิผู้บริโภค งานวิเคราะห์ ตรวจสอบ คุณภาพ เฝ้าระวัง อาหารและน้ำดื่ม ควบคุมการจำหน่าย ยารักษาโรคและเครื่องสำอาง การรับรู้เรื่องราวร้องทุกข์ ประสานการแก้ไข การประสานความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ และประชาชนในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคุ้มครองผู้บริโภคและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.4 กลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนทางด้านวิชาการ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัย กำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ควบคุม กำกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การเฝ้าระวังและควบคุมมลพิษและปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยแบ่งงานภายในส่วนของกลุ่มงาน ดังนี้

1.7.4.1 งานส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน จัดทำและ พัฒนาแผนยุทธศาสตร์และการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และจัดทำรายงาน สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ธรรมนูญและการฝึกอบรม สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศและภาคีความร่วมมือ ด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.4.2 งานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน จัดทำ และพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และการจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ดิน และแร่ธาตุ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษา วิจัย พัฒนาอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การประสานความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จัดทำแผนระบบฐานข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ธรรมนูญให้ประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของ ทรัพยากรธรรมชาติและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

1.7.4.3 งานเฝ้าระวังและควบคุมมลพิษ มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการวางแผน และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเฝ้าระวังและควบคุมมลพิษทางน้ำ ทางอากาศ เสียง การ ต้นสะเทือน ตรวจสอบควบคุมและดำเนินการแก้ไขแหล่งกำเนิดมลพิษ การประเมินความเสียหาย และผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม การเฝ้าระวัง ตรวจสอบคุณภาพน้ำ อากาศ ของเสียและสารอันตราย การรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ศึกษาและประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิด จากแหล่งกำเนิดมลพิษ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องรื้อถอนทุกซ์ด้านมลพิษ ดำเนินการตรวจสอบ พิจารณาวินิจฉัย การประสานงาน การมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในการตรวจสอบและควบคุม มลพิษและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย (สำนักงานเทศบาลตำบลมหาสาร, 2550 ข : 2-6)

1.8 สถานการณ์ที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร

เทศบาลตำบลมหาสารมีพื้นที่ 12.5 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรเท่ากับ 1,743 คน รับผิดชอบในเขต 10 หมู่บ้าน จำนวน 1,210 หลัง คาเรือน มีอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 60 คน คิดเป็นอัตราส่วนต่อหลังคาเรือนเท่ากับ 1 คน ต่อ 20 หลังคาเรือน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมด้านการ ป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร เป็นการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างกอง

สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงพยาบาลมหาราช สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมหาราช และสถานีอนามัยตำบลมหาราช โดยหน่วยงานที่กล่าวมาจะทำงานเป็นทีม เรียกว่า ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว หรือ SRRT (Surveillance and rapid response team) เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการควบคุมโรค โรคระบาดต่าง ๆ เช่น โรคไข้เลือดออก โรคไข้หวัดนก โรคไข้มาลาเรีย โรคฉี่หนู โรคเรื้อน โรคเท้าช้าง โรคตับอักเสบ โรคอุจจาระร่วง โรคไข้มองอักเสบ โรคไอกรน โรคตาแดง เป็นต้น ในกรณีเมื่อเกิดโรคไข้เลือดออก ขึ้นในเขตเทศบาลตำบลมหาราช เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะแจ้งมายังกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช เพื่อออกพ่นสารเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย และลูกน้ำ ในบ้านที่เกิดโรค ภายใน 24 ชั่วโมง และหลังจากนั้นอีก 1 สัปดาห์จะพ่นสารเคมีซ้ำอีกครั้งในบ้านที่เกิดโรค

หน้าที่หลักของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช คือ ดูแลด้านงบประมาณที่ได้รับการถ่ายโอนจาก กระทรวงสาธารณสุข ในเรื่องการจัดทำโครงการ ด้านสุขภาพ ส่วนด้านการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เทศบาลตำบลมหาราช เป็นผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรค ได้แก่ สารเคมีที่ใช้ในการพ่นหมอกควัน น้ำมันเชื้อเพลิง ที่ใช้กับเครื่องพ่นหมอกควัน อุปกรณ์ในการพ่นหมอกควัน ทรายอะเบท รวมทั้งบุคลากรในการออกพ่นหมอกควัน โดยมีการประสานกับทางฝ่ายเวชปฏิบัติครอบครัว เมื่อมีการเกิดโรคไข้เลือดออกในชุมชน โดยจะดำเนินการภายใน 24 ชั่วโมง

การปฏิบัติงานโดยตรงในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก เป็นหน้าที่ของโรงพยาบาลมหาราช สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมหาราช สถานีอนามัยตำบลมหาราช โดยให้สุศึกษาแก่ประชาชน และ การควบคุมลูกน้ำยุงลาย โดยการหยอดทรายอะเบททุก 3 เดือน สำรวจลูกน้ำยุงลายโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและ อสม. ทุก วันศุกร์ สุ่มตรวจลูกน้ำยุงลายและแจกทรายอะเบท ทุก 3 เดือน โดยโรงพยาบาลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะเป็นแกนหลักในด้านวิชาการ โปรแกรมการให้ความรู้ อสม. การแจ้งนโยบายสาธารณสุขที่สำคัญ การพัฒนาและการจัดการด้านสุขภาพในชุมชน โดยประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอมหาราช สถานีอนามัยตำบลมหาราช เรื่องการจัดทำแผนประจำปีเพื่อพัฒนาสุขภาพประชาชนร่วมกัน สำหรับงานนโยบายด้านสาธารณสุขที่นอกเหนือจากแผนของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช ทางโรงพยาบาลจะทำแผนรองรับในกรณีที่ส่วนของเทศบาลยังไม่มีและเป็นนโยบายสำคัญ และปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ ส่วนการจัดทำแผนประชุมประจำเดือนของ อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลมหาราช จะเป็นผู้กำหนดแผน (ทุกวันที่ 15 ของเดือนจะเลื่อนกรณีตรงวันหยุดราชการ) มีการจัดประชุมที่ห้องประชุมของโรงพยาบาลมหาราช โดยกองสาธารณสุขและ

สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช จะเข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราว เพื่อประสานงานที่เร่งด่วนและแผนพัฒนางานสาธารณสุขในพื้นที่

งบประมาณการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนของงบประมาณการพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน หรือ สสม. ทุกปี โดยโอนเงินผ่านเทศบาลตำบลมหาราช แล้วเทศบาลตำบลมหาราชจะประสานให้ชุมชนจัดทำแผนขึ้นมาโดยมีเจ้าหน้าที่จากกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช และโรงพยาบาลมหาราช เป็นผู้ดูแลในการจัดทำแผนในการพัฒนาและจัดการด้านสุขภาพของชุมชน

เทศบาลตำบลมหาราช ได้บรรจุโครงการเฝ้าระวัง ควบคุม และ ป้องกันโรคติดต่อ ซึ่งปรากฏอยู่ใน แนวทางการส่งเสริมการป้องกันและรักษาสุขภาพของประชาชน ในแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (สำนักงานเทศบาลตำบลมหาราช. 2550 ก : 52) และได้จัดทำโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

สำหรับอำเภอเมืองมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในทุก ๆ ปีมีจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี 2545 จำนวน 7 ราย ปี 2546 จำนวน 9 รายปี 2547 จำนวน 6 ราย ปี 2548 จำนวน 26 ราย ปี 2549 จำนวน 9 ราย และปี 2550 จำนวน 12 ราย ที่ผ่านมาสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลตำบลมหาราชนั้น สามารถควบคุมได้ อย่างไรก็ดี จากความร่วมมือของประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาราช ได้ร่วมกันดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก ด้วยดีตลอดมา โดยในปี 2550 นั้น อำเภอเมืองมหาราชได้รับรางวัลการประกวดหมู่บ้านปลอดลูกน้ำยุงลายระดับจังหวัด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอเมืองมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. จากการตอบแบบสอบถามของผู้มีส่วนรับผิดชอบในการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอเมืองมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 37 คน รายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

สภาพการป้องกัน โรคไข้เลือดออกของผู้มีส่วนรับผิดชอบ สามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญ จำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน รายละเอียดแสดงตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการจัดอันดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยรวม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของ
สภาพการป้องกันโรคไข้เลือดของผู้มีส่วนรับผิดชอบ

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	การวางแผน	2.58	.46	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	การปฏิบัติ	2.57	.36	ปฏิบัติเป็นประจำ
3	การตรวจสอบ	2.54	.60	ปฏิบัติเป็นประจำ
4	การปรับปรุง	2.42	.59	ปฏิบัติเป็นประจำ
	รวม	2.53	.37	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 2 พบว่า สภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออกของผู้มีส่วนรับผิดชอบในเขตเทศบาลตำบลมหาราช มีภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นประจำ งานด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยรวมสูงที่สุด ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำทุกด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยมีด้านการปรับปรุงอยู่ลำดับท้ายสุด ($\bar{X} = 2.42$, S.D. = .59)

ตาราง 3 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ด้านการวางแผนสภาพ
การป้องกันโรคไข้เลือดออก

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. การสำรวจลูกน้ำยุงลายในพื้นที่ รับผิดชอบ	26	10	1	2.68	.53	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. การสำรวจแหล่งรังโรค ไข้เลือดออก	21	14	2	2.51	.61	ปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ มาจัดทำแผนงานป้องกัน โรคไข้เลือดออก	24	11	2	2.60	.60	ปฏิบัติเป็นประจำ
4. การประเมินผลจากแผนงาน การป้องกันโรคไข้เลือดออก	23	11	3	2.54	.65	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.58	.46	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับการ ป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการวางแผน ประเด็นการสำรวจถูกน้ำขุ่นภายในพื้นที่รับผิดชอบปฏิบัติ เป็นประจำมากที่สุดจำนวน 26 คน ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = .53) ระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็น ประจำ รวมถึงประเด็นอื่นที่มีระดับการปฏิบัติเป็นประจำทุกข้อ ค่าเฉลี่ยรวมของงานเท่ากับ 2.58

ตาราง 4 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกัน โรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่อง การเกิดโรคไข้เลือดออก	29	8	0	2.78	.42	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่องยุงพาหะนำโรค ไข้เลือดออก	27	10	0	2.73	.45	ปฏิบัติเป็นประจำ
3. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่องสารเคมีป้องกันการแพร่ พันธุ์ และกำจัดยุง	19	13	5	2.38	.72	ปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
4. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่องการกำจัดหรือลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	26	11	0	2.70	.46	ปฏิบัติเป็นประจำ
5. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่อง การทำลายลูกน้ำยุงลาย	27	10	0	2.73	.45	ปฏิบัติเป็นประจำ
6. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่อง การทำลายยุงลายตัวเต็มวัย	25	12	0	2.68	.47	ปฏิบัติเป็นประจำ
7. การให้ความรู้แก่ประชาชน เรื่อง การป้องกันการถูกยุงกัด	24	12	1	2.62	.55	ปฏิบัติเป็นประจำ
8. การรณรงค์ให้ประชาชนปิดฝาท่อน้ำดื่มน้ำใช้เพื่อป้องกันการเพาะพันธุ์ของยุงลาย	25	12	0	2.68	.47	ปฏิบัติเป็นประจำ
9. การรณรงค์ให้ประชาชนคว่ำภาชนะใส่น้ำที่ไม่ใช้ประโยชน์ เพื่อไม่ให้เป็นที่ขังน้ำ กลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	26	11	0	2.70	.46	ปฏิบัติเป็นประจำ
10. การรณรงค์ให้ประชาชน ทำลายเศษวัสดุต่าง ๆ เช่น กะลา กระจัง ยางรถยนต์ เพื่อไม่ให้เป็นที่ขังน้ำ กลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	23	13	1	2.59	.55	ปฏิบัติเป็นประจำ
11. การจัดหาพันธุ์ปลาหางนกยูง เพื่อสนับสนุนแก่ชุมชนและรณรงค์ให้ประชาชนใส่ปลาหางนกยูงในภาชนะเก็บน้ำในห้องน้ำ ห้องส้วม	16	16	5	2.30	.70	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

ตาราง 4 (ตาราง)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
12. การจัดหาทรายอะเบทเพื่อ สนับสนุนแก้มชนและรณรงค์ ให้ประชาชนใส่ทรายอะเบทใน ภาชนะเก็บกักน้ำใช้	29	8	0	2.78	.42	ปฏิบัติเป็นประจำ
13. การรณรงค์ให้ประชาชนใส่น้ำส้มสายชูหรือผงซักฟอกใน จานรองขาตู้กับข้าวเพื่อป้องกัน การเพาะพันธุ์ของยุงลาย	17	15	5	2.32	.71	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
14. การรณรงค์ให้ประชาชนใช้สำลี หรือกระดาษปิดรูตรงปากแจกัน ดอกไม้ เพื่อป้องกันการเพาะพันธุ์ ของยุงลาย	14	15	8	2.16	.76	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
15. การรณรงค์ให้ประชาชนใช้ สเปรย์ฉีดกำจัดยุงและยากันยุง ชนิดขดเพื่อทำลายยุง	17	15	5	2.32	.71	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
16. การพันสารเคมีกำจัดยุงลายตัว เต็มวัย ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อมี การระบาดทุกครั้ง	26	11	0	2.70	.46	ปฏิบัติเป็นประจำ
17. การรณรงค์ให้ประชาชน นอน ในมุ้งหรือห้องนอนที่มีมุ้งลวด ทุกครั้ง เพื่อป้องกันการถูกยุงกัด	29	8	0	2.78	.42	ปฏิบัติเป็นประจำ
18. การรณรงค์ให้ประชาชนใช้ ยาทากันยุง	17	15	5	2.32	.71	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
19. การรณรงค์ให้ประชาชนอยู่ใน ที่โล่งแจ้ง	23	10	4	2.51	.69	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.57	.36	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ ทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำ และพบว่ามีเพียง 4 ประเด็นที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ การจัดหาปลาหางนกยูงเพื่อสนับสนุนแก่ชุมชนและณรงค์ให้ประชาชนใส่ปลาหางนกยูงในภาชนะเก็บน้ำในห้องน้ำ ห้องส้วม ($\bar{X} = 2.30$, S.D.=.70) การรณรงค์ให้ประชาชนใส่น้ำส้มสายชูหรือผงซักฟอกในจานรองขาตู้กับข้าวเพื่อป้องกันการเพาะพันธุ์ของยุงลาย ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = .71) การรณรงค์ให้ประชาชนใช้สำลีหรือกระดาษปิดรูตรง ปากแจกันดอกไม้ เพื่อป้องกันการเพาะพันธุ์ของยุงลาย ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = .76) และการรณรงค์ให้ประชาชนใช้สเปรย์ฉีดกำจัดยุงและยากันยุงชนิดขดเพื่อทำลายยุง ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = .71) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.57

ตาราง 5 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการตรวจสอบ

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. การติดตาม เชื่อมประชาชนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก	17	17	3	2.54	.60	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.54	.60	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการตรวจสอบ ประเด็นการติดตาม เชื่อมประชาชนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = .60) ระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 2.54

ตาราง 6 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกัน โรคลำไส้เลือดออกด้านการปรับปรุง

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. ส่งเสริมกิจกรรมการกำจัดลูกน้ำ และยุงตัวแก่ ด้วยวิธีทางกายภาพ ชีวภาพ และเคมีภาพ	17	17	3	2.38	.64	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. การสนับสนุนวัสดุที่ใช้ในการ ป้องกันและกำจัดลูกน้ำยุงลาย ตลอดทั้งปี	24	11	2	2.59	.60	ปฏิบัติเป็นประจำ
3. หน่วยเคลื่อนที่เร็ว ส่งข่าวความ เคลื่อนไหวเกี่ยวกับโรค ไหล่เลือดออก ตลอด 24 ชั่วโมง	20	8	9	2.30	.85	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
รวม				2.42	.59	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน โรคลำไส้เลือดออก ด้านการปรับปรุง ประเด็นเกือบทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำ ยกเว้น ประเด็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ส่งข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโรคลำไส้เลือดออก ตลอด 24 ชั่วโมง ($\bar{X} = 2.30, S.D. = .85$) มีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.42

2. จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอ มหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 95 คน รายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

สภาพการป้องกัน โรคลำไส้เลือดออกของประชาชน สามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญ จำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน รายละเอียดแสดงตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงการจัดอันดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยรวม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของ
สภาพการป้องกันโรคไข้เลือดของประชาชน

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1	การปรับปรุง	2.86	.29	ปฏิบัติเป็นประจำ
2	การตรวจสอบ	2.84	.36	ปฏิบัติเป็นประจำ
3	การวางแผน	2.69	.38	ปฏิบัติเป็นประจำ
4	การปฏิบัติ	2.68	.27	ปฏิบัติเป็นประจำ
	รวม	2.77	.42	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 7 พบว่า การป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
มหาราช มีภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ งานด้านการปรับปรุงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 2.86$,
S.D. = .29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำทุกด้าน คือ การปรับปรุง
การตรวจสอบ การวางแผน และการปฏิบัติ โดยมีด้านการปฏิบัติอยู่ในลำดับท้ายสุด ($\bar{X} = 2.68$,
S.D. = .28)

ตาราง 8 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกัน
โรคไข้เลือดออกด้านการวางแผน

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. การสำรวจลูกน้ำยุงลายในพื้นที่ รับผิดชอบ	89	6	0	2.93	.24	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. การสำรวจแหล่งรังโรค ไข้เลือดออก	77	16	2	2.79	.46	ปฏิบัติเป็นประจำ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมา จัดทำแผนงานป้องกันโรค ไข้เลือดออก	68	18	9	2.62	.65	ปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
4. การประเมินผลจากแผนงานการ ป้องกันโรคไข้เลือดออก	42	49	4	2.40	.57	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.69	.38	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรค
ไข้เลือดออกด้านการวางแผน ทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำโดยประเด็น
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การสำรวจลูกน้ำยุงลายในพื้นที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = .24) รองลงมา
คือ การสำรวจแหล่งรังโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = .46) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ
2.69

ตาราง 9 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกัน
โรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. ติดตามความรู้เกี่ยวกับ การเกิด โรคไข้เลือดออก	61	34	0	2.64	.48	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. ติดตามความรู้เกี่ยวกับยุงพาหะนำ โรคไข้เลือดออก	65	30	0	2.68	.47	ปฏิบัติเป็นประจำ
3. ติดตามความรู้เกี่ยวกับ สารเคมี ป้องกันการแพร่พันธุ์ และกำจัด ยุง	48	45	2	2.48	.54	ปฏิบัติเป็นประจำ
4. ติดตามความรู้เกี่ยวกับ การกำจัด หรือลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	56	38	1	2.58	.52	ปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
5. ติดตามความรู้เกี่ยวกับการทำลาย ลูกน้ำยุงลาย	80	15	0	2.84	.37	ปฏิบัติเป็นประจำ
6. ติดตามความรู้เกี่ยวกับการทำลาย ยุงลายตัวเต็มวัย	67	24	4	2.66	.56	ปฏิบัติเป็นประจำ
7. ติดตามความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันการถูกยุงกัด	77	17	1	2.80	.43	ปฏิบัติเป็นประจำ
8. ปิดฝาโอ่งน้ำดื่ม น้ำใช้ เพื่อ ป้องกันการเพาะพันธุ์ของยุงลาย	85	10	0	2.89	.31	ปฏิบัติเป็นประจำ
9. คว่ำภาชนะใส่น้ำที่ไม่ใช้ ประโยชน์ เพื่อไม่ให้เป็นที่ขังน้ำ กลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	86	9	0	2.91	.29	ปฏิบัติเป็นประจำ
10. ทำลายเศษวัสดุต่างๆ เช่น กะลา กระป๋องยางรถยนต์ เพื่อไม่ให้ เป็นที่ขังน้ำ กลายเป็นแหล่ง เพาะพันธุ์ยุงลาย	83	11	1	2.86	.38	ปฏิบัติเป็นประจำ
11. เลี่ยงปลาหางนกยูงในภาชนะเก็บ น้ำในห้องน้ำ ห้องส้วม	72	14	9	2.66	.65	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
12. ใส่ทรายอะเบทในภาชนะเก็บกัก น้ำใช้	82	13	0	2.86	.35	ปฏิบัติเป็นประจำ
13. ใส่น้ำส้มสายชูหรือผงซักฟอกใน จานรองขาตู้กับข้าวเพื่อป้องกัน การเพาะพันธุ์ของยุงลาย	69	17	9	2.63	.65	ปฏิบัติเป็นประจำ
14. ใช้สาลีหรือกระดาษปิดรูตรงปาก แจกันดอกไม้ เพื่อป้องกันการ เพาะพันธุ์ของยุงลาย	42	32	21	2.22	.79	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
15. ใช้สเปรย์ฉีดกำจัดยุงและยากันยุง ชนิดขดเพื่อทำลายยุง	66	21	8	2.61	.64	ปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 9 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
16. การพนสารเคมีกำจัดยุงลายตัวเต็มวัย ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อมีการระบาดทุกครั้ง	88	6	1	2.42	.61	ปฏิบัติเป็นประจำ
17. นอน ในมุ้งหรือห้องนอนที่มีมุ้งลวดทุกครั้ง เพื่อป้องกันการถูกยุงกัด	59	22	14	2.92	.314	ปฏิบัติเป็นประจำ
18. การรณรงค์ให้ประชาชนใช้ยาทากันยุง	87	8	0	2.47	.74	ปฏิบัติเป็นประจำ
19. การรณรงค์ให้ประชาชนอยู่ในที่โล่งแจ้ง	80	13	2	2.73	.61	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.68	.27	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ เกือบทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำ มีเพียง 2 ประเด็นที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ เลี่ยงปลาหางนกยูงในภาชนะเก็บน้ำในห้องน้ำ ห้องส้วม ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = .65) และใช้ส้วมหรือกระดาด ปิดรูตรงปากแจกันดอกไม้เพื่อป้องกันการเพาะพันธุ์ของยุงลาย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = .79) ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.68

ตาราง 10 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกัน โรคลำไส้เลือดออกด้านการตรวจสอบ

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาติดตามเยี่ยมเยือน และให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกัน โรคลำไส้เลือดออกอย่างสม่ำเสมอ	87	8	0	2.84	.36	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.84	.36	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนดำเนินงานเกี่ยวกับการ ป้องกัน โรคลำไส้เลือดออกด้านการตรวจสอบ ประเด็นต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาติดตาม เยี่ยมเยือน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันโรคลำไส้เลือดออกอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = .36) ระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.84

ตาราง 11 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติ ของสภาพการป้องกัน โรคลำไส้เลือดออกด้านการปรับปรุง

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
1. ต้องการให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบ การป้องกันโรคลำไส้เลือดออก ส่งเสริมกิจกรรมการกำจัดลูกน้ำ และยุงตัวแก่ ด้วยวิธีทางกายภาพ ชีวภาพ และเคมีภาพ	80	13	2	2.85	.44	ปฏิบัติเป็นประจำ
2. ต้องการการสนับสนุนวัสดุที่ใช้ ในการป้องกันและกำจัดลูกน้ำ ยุงลายตลอดทั้งปี	87	8	0	2.92	.28	ปฏิบัติเป็นประจำ

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็น	การปฏิบัติ			\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	3	2	1			
3. ต้องการข้อมูลจากหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ส่งข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ตลอด 24 ชั่วโมง	78	17	0	2.82	.39	ปฏิบัติเป็นประจำ
รวม				2.86	.29	ปฏิบัติเป็นประจำ

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปรับปรุง ทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติเป็นประจำโดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ต้องการสนับสนุนวัสดุที่ใช้ในการป้องกัน และกำจัดลูกน้ำยุงลาย ตลอดทั้งปี ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = .28) และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.86

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของเทศบาลตำบล

มหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. จากการตอบแบบสอบถามของผู้มีส่วนรับผิดชอบในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 37 คน รายละเอียดของข้อมูลดังนี้

แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของผู้มีส่วนรับผิดชอบ สามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญ จำแนกเป็นเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน รายละเอียดแสดงตามตาราง 12

ตาราง 12 แสดงการจัดอันดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยรวม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของ
แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดของผู้มีส่วนรับผิดชอบ

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
1	การวางแผน	2.51	.41	มาก
2	การตรวจสอบ	2.50	.55	มาก
3	การปฏิบัติ	2.45	.61	มาก
4	การปรับปรุง	2.42	.66	มาก
		2.47	.26	มาก

จากตาราง 12 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของผู้มีส่วน
รับผิดชอบ ในเขตเทศบาลตำบลมหาสาร มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ย
รวมสูงที่สุด ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = .41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ
การวางแผน การตรวจสอบ การปฏิบัติ และการปรับปรุง โดยด้านการปรับปรุงอยู่ในลำดับท้ายสุด
($\bar{X} = 2.42$, S.D. = .66)

ตาราง 13 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทาง
การส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการวางแผน

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
1. สํารวจข้อมูลโรคไข้เลือดออก ในเขตอย่างสม่ำเสมอ	23	13	1	2.59	.55	มาก
2. จัดการวิเคราะห์สถานการณ์โรค ไข้เลือดออก	16	19	2	2.38	.59	มาก
3. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เรื่องโรคไข้เลือดออก	19	16	2	2.46	.61	มาก
4. จัดการทำโครงการป้องกันโรค ไข้เลือดออก	26	10	1	2.68	.53	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
5. จัดการตั้งทีมเฝ้าระวังและควบคุมโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT)	22	11	4	2.49	.69	มาก
6. ประสานความร่วมมือด้านการให้ข้อมูลข่าวสารการป้องกันโรคไข้เลือดออก	20	17	0	2.54	.51	มาก
7. สร้างกระบวนการเรียนรู้ (KM) เรื่องโรคไข้เลือดออก	21	15	1	2.54	.56	มาก
8. ประสานกับโรงเรียนในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในบริเวณโรงเรียน	27	9	1	2.70	.52	มาก
9. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการกำจัดยุงลาย	23	14	0	2.62	.49	มาก
10. เครือข่ายในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	22	15	0	2.59	.50	มาก
11. จัดตั้งงบประมาณในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	24	13	0	2.65	.48	มาก
12. จัดตั้ง อสม.น้อยในชุมชนและโรงเรียน	24	11	2	2.59	.60	มาก
13. จัดตั้งหอกระจายข่าวเสียงตามสาย	24	11	2	2.68	.53	มาก
14. จัดทำเอกสาร แผ่นพับให้ความรู้โรคไข้เลือดออก	26	10	1	2.46	.61	มาก
15. จัดทำทีมสำรวจลูกน้ำยุงลายในชุมชน	19	16	2	2.41	.69	มาก
16. จัดหาปลากินลูกน้ำยุงลาย	19	16	2	2.14	.82	ปานกลาง
17. จัดประกวดพื้นที่ปลอดก้นจากโรคไข้เลือดออก	19	14	4	2.35	.72	มาก
18. เน้นให้ทุกหน่วยงานในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก	15	12	10	2.47	.56	มาก
รวม				2.52	.41	มาก

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการวางแผน ทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มากเกือบทุกข้อ ยกเว้นประเด็นจัดหาปลากินลูกน้ำยุงลาย ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = .82) ระดับการส่งเสริมปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.52

ตาราง 14 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
	3	2	1			
1. จัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในการรณรงค์ป้องกันยุงลาย	18	14	5	2.51	.61	มาก
2. จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติงานในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก	19	17	1	2.43	.69	มาก
3. จัดการอบรมเรื่องการดูแลรักษา และส่งต่อผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก	21	14	2	2.41	.69	มาก
รวม				2.45	.61	มาก

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกการปฏิบัติ ทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ประเด็นจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในการรณรงค์ป้องกันยุงลาย ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = .61) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.45

ตาราง 15 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการตรวจสอบ

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
	3	2	1			
1. สุ่มประเมินลูกน้ำยุงลายทุก 3 เดือน	20	13	4	2.49	.65	มาก
2. ประเมินผลการควบคุมโรคไข้เลือดออก	19	14	4	2.51	.65	มาก
รวม				2.50	.55	มาก

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการตรวจสอบทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ประเมินผลการควบคุมโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = .65) ระดับการส่งเสริมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.50

ตาราง 16 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปรับปรุง

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
	3	2	1			
1. สรุปผลหาแนวทางแก้ไขจากปัญหาโรคไข้เลือดออกที่เกิดขึ้น	21	13	3	2.43	.65	มาก
2. จัดประชุมให้มีการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก	21	10	6	2.41	.76	มาก
รวม				2.42	.66	มาก

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้มีส่วนรับผิดชอบมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปรับปรุงทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สรุปลผลหาแนวทางแก้ไขจากปัญหาโรคไข้เลือดออกที่ เกิดขึ้น ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = .65) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.42

2. จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 95 คน รายละเอียดของข้อมูลดังนี้

แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน สามารถนำมาจัดลำดับ ความสำคัญ จำแนกเป็นเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และ ด้านการปรับปรุง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน รายละเอียดแสดงตาม ตาราง 17

ตาราง 17 แสดงการจัดอันดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยรวม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดของประชาชน

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
1	การวางแผน	2.58	.37	มาก
2	การปฏิบัติ	2.55	.47	มาก
3	การปรับปรุง	2.46	.51	มาก
4	การตรวจสอบ	2.44	.64	มาก
	รวม	2.47	.38	มาก

จากตาราง 17 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลมหาราช มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยรวมสูง ที่สุด ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = .37)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การปรับปรุง การตรวจสอบ โดยมีด้านการตรวจสอบอยู่ในลำดับท้ายสุด ($\bar{X} = 2.44$, S.D. = .64)

ตาราง 18 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ด้านการวางแผน

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับการส่งเสริม
	3	2	1			
1. สำรวจข้อมูลโรคไข้เลือดออกในเขตอย่างสม่ำเสมอ	69	26	0	2.73	.44	มาก
2. จัดการวิเคราะห์สถานการณ์โรคไข้เลือดออก	60	32	3	2.60	.49	มาก
3. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์เรื่องโรคไข้เลือดออก	57	36	2	2.58	.52	มาก
4. จัดการทำโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออก	69	25	1	2.72	.64	มาก
5. จัดการตั้งทีมเฝ้าระวังและควบคุมโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT)	45	46	4	2.43	.54	มาก
6. ประสานความร่วมมือด้านการให้ข้อมูลข่าวสารการป้องกันโรคไข้เลือดออก	54	40	1	2.56	.45	มาก
7. สร้างกระบวนการเรียนรู้ (KM) เรื่องโรคไข้เลือดออก	68	27	0	2.40	.55	มาก
8. ประสานกับโรงเรียนในการทำลาขแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในบริเวณโรงเรียน	41	51	3	2.72	.45	มาก
9. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการกำจัดยุงลาย	51	42	2	2.52	.54	มาก
10. เครือข่ายในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	49	45	1	2.51	.52	มาก
11. จัดตั้งงบประมาณในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	54	40	1	2.56	.52	มาก
12. จัดตั้ง อสม.น้อยในชุมชนและโรงเรียน	67	22	6	2.64	.60	มาก
13. จัดตั้งหอกระจายข่าวเสียงตามสาย	75	19	1	2.78	.44	มาก
14. จัดทำเอกสาร แผ่นพับให้ความรู้โรคไข้เลือดออก	66	28	1	2.68	.49	มาก
15. จัดทำทีมผู้ตรวจลูกน้ำยุงลายในชุมชน	48	46	2	2.49	.52	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
16. จัดหาปลากินลูกน้ำยุงลาย	39	47	9	2.32	.64	ปานกลาง
17. จัดประกวดพื้นที่ปลอดก้นจาก โรคไข้เลือดออก	47	46	2	2.47	.54	มาก
18. เน้นให้ทุกหน่วยงานในชุมชนมี ส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออก	69	26	0	2.73	.45	มาก
รวม				2.58	.37	มาก

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการวางแผน เกือบทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก ยกเว้นประเด็นจัดหาปลากินลูกน้ำยุงลาย ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = .64) ระดับการส่งเสริมปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.58

ตาราง 19 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
1. จัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในการ รณรงค์ป้องกันยุงลาย	64	25	6	2.61	.61	มาก
2. จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติงานในการ ดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก	62	31	2	2.63	.53	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
3. จัดการอบรมเรื่องการดูแลรักษา และ ส่งต่อผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก	41	53	1	2.42	.52	มาก
รวม				2.55	.47	มาก

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปฏิบัติ ทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติงานในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = .53) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.55

ตาราง 20 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการตรวจสอบ

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
1. สุ่มประเมินลูกน้ำยุงลายทุก 3 เดือน	53	23	19	2.38	.80	มาก
2. ประเมินผลการควบคุมโรค ไข้เลือดออก	51	41	3	2.51	.56	มาก
รวม				2.44	.64	มาก

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการตรวจสอบ ทุกประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประเมินผลการควบคุมโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = .56) โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.44

ตาราง 21 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริม ของแนวทาง การส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกด้านการปรับปรุง

ประเด็น	การส่งเสริม			\bar{X}	S.D.	ระดับ การส่งเสริม
	3	2	1			
1. สรุปผลหาแนวทางแก้ไขจากปัญหา โรคไข้เลือดออกที่เกิดขึ้น	46	46	3	2.45	.56	มาก
2. จัดประชุมให้มีการเฝ้าระวังโรค ไข้เลือดออก	47	45	3	2.46	.56	มาก
รวม				2.46	.51	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ประชาชนมีแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกทุก ประเด็นมีระดับการส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์มาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ จัดประชุมให้มีการเฝ้า ระวังโรคไข้เลือดออก ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = .56) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.46

ตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์ แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โรคไข้เลือดออก (Hemorrhagic fever) เป็นโรคที่เกิดจากยุงเป็นพาหะของโรค ซึ่ง นอกจากจะเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศไทยแล้ว ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศในเขตร้อน แนวโน้มของอัตราการป่วยยังคงสูงอยู่ ส่วนอัตราการตายก็ยังคงมี เกิดขึ้น โดยสาเหตุของปัญหานั้นเกิดจากยุงลายตัวเมียบินไปกัดคนที่มีเชื้อโรคไข้เลือดออกแล้วไป กัดคนอื่นอีกต่อหนึ่งทำให้การควบคุมการแพร่ระบาดทำได้ยาก

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออก จึงควรดำเนินงานอย่างบูรณาการ และเป็นระบบ ซึ่งจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการป้องกันโรคไข้เลือดออก เพื่อบูรณาการการ ดำเนินงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษา บริบทของเทศบาลตำบลมหาราช และสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับการป้องกัน โรคไข้เลือดออก ศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก ตลอดจนแนวทางการ ส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอ เมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์แนวทางการส่งเสริม

การป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลหาราช อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดทำกลยุทธ์ (Strategic formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning)
 - 1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดแข็ง และ จุดอ่อน
 - 1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอกเพื่อหาโอกาสและภัยคุกคาม
 - 1.3 การกำหนดหรือทบทวนวิสัยทัศน์ และ พันธกิจเพื่อกำหนดให้แน่ชัดว่าเป้าหมายการวางแผนยุทธศาสตร์และแผนยุทธศาสตร์แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลหาราช อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และแนวทางในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนากระบวนการให้ความรู้
 - 1.4 การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การในระยะของแผนกลยุทธ์
 - 1.5 การวิเคราะห์และเลือกกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนาองค์กร
2. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic implementation)
 - 2.1 การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
 - 2.2 การวางแผนปฏิบัติการ (Action plan) ที่ระบุกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการ
 - 2.3 การปรับปรุง พัฒนาองค์กร
3. การควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์ (Strategic control and evaluation)
 - 3.1 การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์
 - 3.2 การติดตามสถานการณ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปซึ่งอาจทำให้

ต้องมีการปรับแผนกลยุทธ์

ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออก และแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลตำบลหาราช อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดังนี้

การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลหาราช อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นำแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลหาราช อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามเป้าหมายการดำเนินการและกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้น ตามแผนขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

1. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลหาราช อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์สภาพภายในองค์กร

จุดแข็ง (Strengths)

1. คณะผู้บริหารให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องโรคไข้เลือดออก ซึ่งได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี อย่างต่อเนื่อง
2. เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลมหาสาร มีความพร้อมที่จะออกพ่นหมอกควันทุกครั้งที่เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออก
3. มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. เทศบาลตำบลมหาสาร ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้โดยตรงทางด้านสาธารณสุข
2. งบประมาณการเสริมสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกไม่ครบวงจร

การวิเคราะห์สภาพภายนอกองค์กร

โอกาส (Opportunity)

1. กระทรวงสาธารณสุขออกนโยบายในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก
2. องค์กรที่เกี่ยวข้องมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งส่วนของเทศบาลตำบลมหาสาร โรงพยาบาลมหาสาร สาธารณสุขอำเภอมหาสาร สถานีอนามัยตำบลมหาสาร
3. องค์กรภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อุปสรรค (Threat)

ประชาชนในพื้นที่ขาดองค์ความรู้ในเรื่องการป้องกันโรคไข้เลือดออกบางประการ

วิสัยทัศน์ (Vision)

มีกระบวนการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างเป็นระบบ พัฒนาคณะและชุมชนในการป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างยั่งยืน

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแก่ประชาชน
2. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
3. สร้างเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
4. ส่งเสริมสุขภาพและบริการด้านการแพทย์
5. ส่งเสริม รณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ สร้างและพัฒนางค์ความรู้ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรค
ไข้เลือดออก

เป้าประสงค์

1. เพื่อพัฒนางค์ความรู้พื้นฐานในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแก่
ประชาชน

2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

3. เพื่อสร้างเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

4. เพื่อส่งเสริมสุขภาพและบริการด้านการแพทย์

5. เพื่อส่งเสริมรณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาราชได้รับการพัฒนางค์ความรู้ในการ
ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

2. มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

3. มีเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

4. มีการส่งเสริมสุขภาพและบริการด้านการแพทย์

5. มีการส่งเสริมการรณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคไข้เลือดออก

2. ร้อยละของเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลมี

ประสิทธิภาพ ทันเหตุการณ์

3. ร้อยละของจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกมีจำนวนลดลง

4. ร้อยละของระบบบริการด้านการแพทย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ร้อยละของประชาชนในเขตเทศบาลให้ความร่วมมือในการป้องกันโรค

กลยุทธ์การดำเนินงานใน ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างองค์ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกให้ชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการ
วางแผนพัฒนาการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

1. สร้างองค์ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาการป้องกันและควบคุมโรค
ไข้เลือดออก ดังนี้

1.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก คือ การเกิดโรคยูงพาหะ การป้องกันโรค การทำลายยุงตั้งแต่ลูกน้ำยุงลาย จนถึงยุงตัวเต็มวัย โดยอาศัยการจัดการองค์ความรู้พื้นฐาน ภูมิปัญญาชุมชน

1.2 การพัฒนาศักยภาพและเทคโนโลยี เกี่ยวกับงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การ ป้องกันโรคไข้เลือดออกให้สามารถเข้าใจง่าย และเข้าถึงประชาชน เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ การ กระจายเสียง วิทยุชุมชน

2. จัดหาและสนับสนุนการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและกำจัดลูกน้ำยุงลาย

3. ส่งเสริมกิจกรรมการทำจัดลูกน้ำยุงลาย ทั้งวิธีทางกายภาพ ชีวภาพ เคมีภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมและเครือข่ายในการป้องกันควบคุมโรค ไข้เลือดออก

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเผยแพร่ องค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความ ร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่รับผิดชอบร่วมกัน ทั้งองค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชน

1.1 พัฒนาบุคลากรทุกเครือข่าย ด้านองค์ความรู้ ทักษะในการป้องกันควบคุมโรค

1.2 จัดทำแผนบริการลดโรค ลดปัจจัยเสี่ยง โดยสร้างการมีส่วนร่วมทุกเครือข่าย

ภาคส่วน

2. พัฒนาระบบการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและมาตรฐานของทีมเฝ้าระวัง สอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ระดับพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ

1. มีโครงการติดตาม เชื่อมประชาชนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก อย่างเป็นต่อเนื่อง

1.1 จัดกิจกรรมติดตามและทักษะการควบคุมปัจจัยเสี่ยงอย่างต่อเนื่องในกลุ่มเสี่ยง

1.2 จัดบริการการเยี่ยมบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2. มีการประเมินผลการติดตาม

2.1 จัดระบบการสุ่มสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเพื่อติดตาม กำกับ และ ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันโรค

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างแนวทางแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

1. สรุปลักษณะที่ หาแนวทางแก้ไข

แผนปฏิบัติงานในแต่ละกลยุทธ์ มีรายละเอียด ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างองค์ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกให้ชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ตาราง 22 แสดงแผนงานการสร้างองค์ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกให้ชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการ ประเมินผล
1. สร้างองค์ความรู้ พื้นฐานที่จำเป็น ต่อการพัฒนาการ ป้องกันและ ควบคุมโรค ไข้เลือดออก	เพื่อชุมชนมีความรู้ เกี่ยวกับการเกิดโรค ตลอดจนวิธีการ ป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออก พร้อมนำความรู้และ วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับ	ประชาชนใน เขตเทศบาล	ทต.มหาราช/ รพ.มหาราช/ สสอ. มหาราช/ สถานีอนามัย มหาราช	1 ครั้ง/ เดือน	1. เอกสาร ที่เป็นผล การทำงาน 2. รายงานผล การปฏิบัติ งาน 3. คำสั่ง แต่งตั้ง คณะทำงาน
2. จัดหาและ สนับสนุนการใช้ วัสดุอุปกรณ์ใน การป้องกันและ กำจัดลูกน้ำยุงลาย	วัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับ ไปปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม				
3. ส่งเสริมกิจกรรม การกำจัดลูกน้ำ ยุงลาย ทั้งวิธีทาง กายภาพ ชีวภาพ เคมีภาพ					

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมและเครือข่ายในการป้องกันควบคุมโรค
ไข้เลือดออก

ตาราง 23 แสดงแผนงานพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมและเครือข่ายในการป้องกันควบคุม
โรคไข้เลือดออก

แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการ ประเมินผล
1. สร้างเครือข่าย ความร่วมมือใน การเผยแพร่ องค์ ความรู้ ซึ่งประกอบ ด้วยความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ ร่วมกันทั้งองค์กร ภาครัฐ องค์กร เอกชน และชุมชน	เพื่อให้เครือข่าย ที่ได้จัดตั้งมี กิจกรรมร่วมกัน อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและมี ศักยภาพ	อสม.หมู่บ้านละ 2 คน/จนท.ตต. มหาราช 2 คน/ จนท.รพ. มหาราช 2 คน/ จนท.สสอ. มหาราช 1 คน/ จนท.อนามัย มหาราช 1 คน	ทต.มหาราช/ รพ.มหาราช/ สสอ. มหาราช/ อนามัย มหาราช/ผู้นำ ชุมชน	4 ครั้ง/ปี	1. เอกสารที่ เป็นผลการ ทำงาน 2. รายงานผล การ ปฏิบัติงาน 3. คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน
2. พัฒนาระบบการ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและ มาตรฐานของทีม เฝ้าระวังสอบสวน เคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ระดับพื้นที่					

กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ

ตาราง 24 แสดงแผนงานการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ

แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการ ประเมินผล
1. มีโครงการติดตาม เยี่ยมประชาชน เพื่อให้คำแนะนำ เกี่ยวกับโรค ไข้เลือดออกอย่าง เป็นต่อเนื่อง 2. มีการประเมินผล การติดตาม	เพื่อให้การควบคุม และป้องกันโรคมึ ประสิทธิภาพ มาก ขึ้น	ประชาชน ในเขต เทศบาล	ทต.มหาราช/ รพ.มหาราช/ สสอ.มหาราช/ อนามัย มหาราช	4 ครั้ง/ปี	1. เอกสารที่เป็น ผลการทำงาน 2. รายงานผลการ ปฏิบัติงาน 3. คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างแนวทางแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 25 แสดงแผนงานการสร้างแนวทางแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	วิธีการ ประเมินผล
1. สรุปรู วิเคราะห์หา แนวทางแก้ไข	เพื่อหาแนวทางใน การแก้ไขปัญหา เพื่อให้อัตราการ เกิดของโรคลดลง หรือหมดไปใน ที่สุด	ประชาชน ในเขต เทศบาล	ทต.มหาราช/ รพ.มหาราช/ สสอ.มหาราช/ อนามัย มหาราช	4 ครั้ง/ปี	1. เอกสารที่เป็น ผลการทำงาน 2. รายงานผลการ ปฏิบัติงาน 3. คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน